

Jadwiga Witek

Śląskie czyta w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 2, 100-103

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JADWIGA WITEK
Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach

ŚLĄSKIE CZYTA W CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTECE AKADEMICKIEJ¹

Wiosną 2013 r. Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) rozpoczęło współpracę z Telewizją Polską Oddział w Katowicach przy realizacji nowego cyklu programów pt. „Śląskie czyta”, promującego czytelnictwo oraz autorów i ich dzieła wśród mieszkańców Śląska. Inspiracją tego cyklu stał się duży sukces artystyczny, społeczny i frekwencyjny wydarzenia pt. „Mariacka czyta”, które TVP Katowice i Instytucja Kultury Katowice – Miasto Ogrodów zorganizowały 1 września 2012 r. w 20 pubach działających przy ul. Mariackiej w Katowicach. Za „utelewizyjnianie” cyklu „Śląskie czyta” odpowiada Oddział katowicki, który emituje poszczególne odcinki na antenie w przedostatnią niedzielę każdego miesiąca o godzinie 18.00². Podstawą poszczególnych odcinków są tzw. spotkania z autorem w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – *biblioteka otwarta!* – to jeden z najnowocześniejszych ośrodków informacji naukowej w Europie. Dzięki współdziałaniu dwóch uniwersytetów w Katowicach powstała pierwsza w Polsce biblioteka międzyuczelniana. Nowa placówka stała się nie tylko głównym ośrodkiem kampusu uniwersyteckiego, ale pozytywnie oddziałuje na całe centrum Katowic. Zabiega zarówno o czytelników ze środowiska akademickiego, jak i spośród mieszkańców miasta i regionu.

¹ Artykuł przygotowany w oparciu o materiały aplikacyjne przygotowane i złożone przez TVP Oddział w Katowicach do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

² Zespół realizacyjny: scenariusz i reżyseria – Waldemar Patlewicz, Marcin Jałowy; prowadzenie – Sonia Draga, Krzysztof Klosiński; zdjęcia – Paweł Dominik, Sławomir Chudowski; montaż – Mariusz Marszałek; oprawa graficzna – Tomasz Grimm; dźwięk – Jacek Gołąb; oprawa muzyczna – Ewa Błachut; Światło – Andrzej Adamik; kierownik produkcji – Grzegorz Cięciwa; producent – Aneta Łuczak; koordynowanie współpracy TVP Katowice i CINiBA przy realizacji programu – Tomasz Sobisz, Jadwiga Witek.

O otwartym charakterze biblioteki decydują takie czynniki, jak: przyjazna architektura, najnowsze technologie informacyjne, swobodny dostęp do zasobów i wiedzy. Interesujący i jednocześnie funkcjonalny projekt wnętrza jest efektem współpracy architektów z pracowni HS99 i bibliotekarzy z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego. Na parterze mieści się hol główny z wypożyczalnią i informatorium, sale konferencyjna i dydaktyczna. Na kolejnych poziomach otwarte przestrzenie ze strefami wolnego dostępu do książek i czasopism oraz stanowisk komputerowych, czytelnie, mediateka, pracownia komputerowa, magazyny zbiorów i pomieszczenia biurowe, miejsca do pracy indywidualnej oraz grupowej. Czytelnik może poruszać się po budynku swobodnie i samodzielnie, korzystając z systemu komunikacji wizualnej i dostępnych wszędzie planów lub skorzystać z pomocy bibliotekarzy, którzy dyżurują w widocznych z każdego miejsca informatoriach.

Fot. 1. Spotkanie z Wojciechem Kuczokiem, 11 lipca 2013 r. w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej. Fot. CINIbA

Wybór CINIbA jako miejsca realizacji cyklu nie jest przypadkowy. Ma ono zachęcać widzów i czytelników do udziału w spotkaniach. Zarówno sam budynek, jak i koncepcja organizacji i działania biblioteki zostały docenione przez specjalistów i internautów. Gmach CINIbA został uznany za Budynek Roku 2012 w kategorii „Muzea i biblioteki” w międzynarodowym plebiscycie „Building of the Year”, organizowanym przez prestiżowy branżowy wortal

ArchDaily. Głosowało na projekt aż 70 tys. internautów. Trafił również na listę 100 najciekawszych budynków XXI wieku w Polsce. Wśród osiągnięć CINIiBA należy wymienić także nominację w prestiżowym konkursie Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich, w którym wylania się najlepiej zrealizowane przedsięwzięcia finansowane ze środków unijnych.

Wydarzenia te mają otwarty charakter. Wśród uczestników są zarówno miłośnicy literatury ze środowiska akademickiego, jak i mieszkańcy miasta i regionu, w bardzo zróżnicowanym wieku. Wokół spotkań z autorem organizowane są pozostałe składowe programu, realizowane już poza CINIiBA. Należą do nich następujące elementy: promocja współczesnych dzieł literackich, recenzje i promocja innych wydarzeń promujących czytelnictwo na Śląsku. Podczas spotkań realizowane są zdjęcia do programów – wywiady, komentarze uczestników, czytanie przez autorów fragmentów ich dzieł. Głównym celem realizacji programu „Śląskie czyta” jest promocja czytelnictwa przede wszystkim wśród młodzieży, ale również dorosłych mieszkańców Śląska. Wybór miejsca realizacji poszczególnych spotkań z autorami nie jest przypadkowy. Odbývają się w klimacie naukowości, ale jednocześnie mają otwartą formułę. Podobnie, w bardzo prostym ujęciu, można opisać samą bibliotekę akademicką w Katowicach. Cele cyklu, czyli popularyzowanie naukowego dyskursu o książkach i ich autorach, prezentacja konkretnych, związanych ze Śląskiem pisarzy i ich dzieł za pośrednictwem telewizji i podczas spotkań bezpośrednich, pozwolą jednocześnie postawić diagnozę preferencji czytelniczych mieszkańców tego regionu. Jednym z zadań programu jest również edukacja w praktycznym wyborze lektury poprzez promocję tekstów z obszaru tzw. kultury wysokiej. Działaniom podejmowanym w ramach realizacji cyklu „Śląskie czyta” towarzyszą przewidywania rezultatów. Program na przyczyniać się do poszukiwania i zdobywania wiedzy o autorach związanych ze Śląskiem i o literaturze przez nich tworzonej. Ma również kształtować umiejętność rozróżniania i waloryzowania tekstów z obszaru tzw. kultury wysokiej i kultury popularnej oraz rozwijać kompetencje świadomego wyboru wartościowej lektury.

Realizacja cyklu „Śląskie czyta” składa się z produkcji i emisji 9 odcinków programu telewizyjnego. Program jest produkowany i emitowany przez TVP Katowice raz w miesiącu, począwszy od kwietnia 2013 r. Długość odcinka to około 25 minut. We wrześniu powstanie odcinek specjalny, poświęcony drugiej edycji wydarzeniu *Mariacka czyta*. Odcinek grudniowy będzie programem podsumowującym, prezentującym wszystkich autorów i ich dzieła. Tematem przewodnim każdego odcinka programu jest jeden autor i jego dzieło.

Spotkania z pisarzami prowadzi prof. zw. dr hab. Krzysztof Kłosiński dyrektor Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego Uniwersytetu Śląskiego. Gospodynią programu telewizyjnego jest Sonia Draga. 7 odcinków dotyczy spotkań z wybranymi autorami i ich dziełami.

Do lipca 2013 zrealizowano spotkania ze Zbigniewem Białasem, Szczepanem Twardochem, Krzysztofem Siwczykiem oraz Wojciechem Kuczokiem. Począwszy od sierpnia, na spotkania z czytelnikami oczekują: Anna Janko, Marian Pilot i Henryk Waniek.

Odbiorcami przedsięwzięcia, za pośrednictwem Telewizji Katowice są mieszkańcy województwa śląskiego oraz częściowo województw sąsiadujących. Obszar ten zamieszkuje prawie 4 miliony osób powyżej 16 roku życia. Cykl programów „Śląskie czyta” doczekał się również emisji na ogólnopolskiej antenie TVP Kultura, przyczyniając się do promocji śląskiej twórczości także poza regionem. Przedsięwzięciu towarzyszą działania promocyjne na antenie Telewizji Katowice i w Internecie oraz akcje *outdoor* prowadzone przez współorganizatorów cyklu „Śląskie czyta” – TVP i CINiBA. Każdy odcinek poprzedza produkcja i emisja 90 sekundowych zwiastunów. Czytelnicy i miłośnicy literatury mają dostęp do informacji o programie za pośrednictwem stron i portali internetowych promujących wydarzenia i projekty kulturalne: np. profil cyklu „Śląskie czyta” na Facebooku oraz strona internetowa www.ciniba.edu.pl.